

2025

Skogsnäringens betydelse för välfärden

 INDUSTRI
ARBETSGIVARNA

 Skogs
Industrierna

Skogsnäringens betydelse för välfärden

Sammanfattning

Hur betydelsefull en bransch eller industri är för ett land beror bland annat på hur stort produktions- och exportvärde som skapas och hur många som sysselsätts. Dess regionala betydelse och bidrag till en balanserad utveckling i landet är också av vikt. Under senare tid har även frågan om självförsörjning intensifierats, både till följd av pandemin och Rysslands invasion av Ukraina – och är således ytterligare ett perspektiv som bör belysas.

I den här rapporten belyses skogsnäringens betydelse för svenskt välbefinnande. Skogsnäringen utgörs av skogsbruket, trävaruindustrin samt massa- och pappersindustrin.¹

Vid en genomgång av ovan aspekter är det tydligt att skogsnäringen sammantaget är av stor betydelse för Sverige. Skogsnäringen **sysselsätter** omkring 138 000² personer, vilket motsvarar cirka 2,6 procent av det totala antalet sysselsatta i hela ekonomin. Flest antal sysselsatta är det i massa- och pappersindustrin. Skogsnäringens anställda utgör cirka 70 procent av de sysselsatta i basindustrin³ och 17 procent av de sysselsatta i total industri⁴.

Av de totalt 138 000 anställda är cirka 41 000 direkt sysselsatta och 97 000 indirekt sysselsatta. Direkt sysselsatta är de personer som arbetar med produktion som går direkt till slutkunden, de som är i det sista steget i förädlingskedjan. De indirekt sysselsatta är de personer som möjliggör slutproduktionen genom att leverera insatsvaror och insatstjänster till företag i skogsnäringen som står för slutproduktionen. De indirekt sysselsatta är alltså underleverantörer till de i skogsnäringen som säljer direkt till slutkund. Många av de indirekta jobben skapas inom skogsbruk, transportföretag och företag som tillhandahåller kontorstjänster.

Den så kallade **multiplikatorn för sysselsättningen** inom skogsnäringen är drygt tre. Det betyder att varje jobb inom skogsnäringen skapar nästan ytterligare två jobb inom branschen eller andra branscher. Detta är mycket i relation till andra branscher. Multiplikatorn för skogsnäringens olika sektorer varierar. Flest antal indirekta jobb skapas inom massa- och pappersindustrin, vars multiplikator är 3,8. Detta är den största multiplikatorn inom hela näringslivet. Det höga antal indirekt sysselsatta och den därmed höga multiplikatorn följer bland annat av att produktionen kräver mycket insatsvaror och transporttjänster, vilket levereras av andra branscher och andra företag inom den egna branschen.

¹ Se appendix för beskrivning av Standard för svensk näringsgrensindelning.

² Beräknat utifrån den senaste Input-Output-statistiken (I/O) från 2022, se appendix för mer information.

³ Med basindustrin avses gruvindustrin, sågade trävaror, massa- och pappersindustrin, andra icke-metalliska mineralprodukter och stål- & metallindustrin.

⁴ Total industri avser gruvindustrin och tillverkningsindustrin.

Skogsnäringen producerade 2022 totalt (direkt och indirekt) varor till ett **förädlingsvärde** på omkring 150 miljarder kronor⁵ vilket motsvarar knappt tre procent av Sveriges BNP. Störst förädlingsvärde skapas inom massa- och pappersindustrin.⁶

Den så kallade **multiplikatorn för förädlingsvärdet** är cirka 2,3. Det innebär att för varje krona förädlingsvärde som skapas direkt av ett företag inom skogsnäringen skapas indirekt cirka 1,3 kronor inom andra branscher och andra företag inom den egna branschen, vars produkter är nödvändiga för att företaget i fråga ska kunna producera sin slutprodukt.

Exportens förädlingsvärde uppgick 2022 till 133 miljarder vilket motsvarade nästan 9 procent av all export från Sverige. Skogsnäringen, och speciellt skogsindustrin, exporterar det mesta av det som produceras. Skogsnäringen exporterar ungefär 90 procent av branschens producerade förädlingsvärde. Mätt i volym exporteras cirka 80 procent av produktionen.

Exportens bruttovärde, ett mått som alltså inte räknar bort kostnaderna för insatsvaror, uppgick 2023 till drygt 185 miljarder kronor.⁷ Skogsnäringens export motsvarade 2023 cirka 6 procent av total svensk export och cirka 9 procent av total varuexport. Att andelen av total svensk export är lägre enligt bruttostatistiken beror på att skogsnäringen har en relativt sett mindre mängd insatsvaror och skapar ett större förädlingsvärde jämfört med andra branscher.

Nettoexport är ett annat ekonomiskt begrepp av intresse. Det tas fram genom att dra bort importvärdet (brutto) från det totala bruttovärdet av exporten. År 2023 var det ett överskott på knappt 131 miljarder kronor för skogsnäringens produkter. Ett sådant stort överskott är en följd av att Sverige under lång tid har haft en god tillgång till träråvara, vilken framgångsrikt har förädlats i skogsindustrin. Skogsnäringen gör att Sverige i stor utsträckning är **självförsörjande** vad gäller råvaror från skogen.

Skogsnäringens verksamhet är av **stor regional betydelse**. I Värmland och Västernorrland står skogsnäringen för cirka 12 procent av förädlingsvärdet och cirka 8 procent av andelen sysselsatta. Dessa sysselsatta inom skogsnäringen står för cirka 6 till 7 procent av nyss nämnda regioners skatteintäkter. Om alla skatteintäkter från arbetsinkomst inom skogsnäringen i dessa regioner skulle användas till att finansiera offentligt anställda, kan skogsnäringen bidra till att finansiera cirka 1 900 till 2 500 jobb⁸ inom offentlig sektor i respektive region.

För riket som helhet beräknas skogsnäringen totalt stå för drygt 2 procent av alla skatteintäkter från arbetsinkomster. Skatteintäkterna motsvarar drygt 29 000 tjänster inom offentlig sektor.

⁵ Förädlingsvärde är värdet på slutproduktionen minskat med värdet på insatsprodukter.

⁶ Beräknat utifrån den senaste Input-Output-statistiken (I/O) från 2022, se appendix för mer information.

⁷ Att exportvärdet är högre än förädlingsvärdet beror på att exportvärdet är ett bruttovärde, det vill säga värdet av insatsprodukterna är inte borträknat. En annan skillnad mellan data är att den indirekta exporten inte medräknas i handelsdata.

⁸ Se appendix för beskrivning av metoder.

Många sysselsätts av skogsnäringen

En central del i en analys av en branschs betydelse för ett land är att veta hur många som faktiskt sysselsätts av branschens produkter på ett eller annat sätt. Det låter enkelt att sätta en siffra på hur många som arbetar inom exempelvis skogsnäringen. Men faktum är att Statistikmyndigheten (SCB) använder sig av flera olika begrepp av antalet arbetare och även av flera olika undersökningar som mäter sysselsättning på olika sätt. Vissa har data fram till 2024 och vissa har data bara fram till 2022.

En källa är Företagens ekonomi (FEK). Enligt denna var 74 389 personer anställda inom skogsnäringens alla bolag 2022. En annan källa är BAS och ytterligare en är Nationalräkenskaperna (NR). Enligt BAS var 98 827 personer sysselsatta inom skogsnäringen år 2022 och enligt NR var 123 300 personer sysselsatta (se tabell 1).

Tabell 1. Anställda och sysselsatta enligt olika datakällor

	Anställda (FEK) 2022	Sysselsatta (BAS) 2022	Sysselsatta (NR) 2022	Sysselsatta (NR) 2023
Skogsbruket	15 481	38 417	61 200	61 900
Sågade trävaror	31 926	33 508	34 300	32 100
Massa och papper	26 982	26 902	27 800	28 100
Summa	74 389	98 827	123 300	122 100
Andel av sysselsatta	2,3%	1,9%	2,3%	2,2%

Skillnaden i antalet sysselsatta enligt dessa källor är alltså relativt stor. Det finns flera förklaringar till detta, bland annat hur man definierar vilka som är sysselsatta och hur data samlas in.

I FEK samlas data in från arbetsgivardeklarationer (AGI) som speglar företagens bokslut. BAS bygger på data från arbetsgivardeklarationer på individnivå som samlats in via Skatteverket. BAS används numera som grund till NR. Även historiska data för NR är reviderade med BAS-data. Tidigare användes AKU, Arbetskraftsundersökningar, som underlag till NR. AKU byggde på intervjuer av ett urval personer i arbetsför ålder.⁹ Fördelen med BAS jämfört med AKU är att data inte påverkas av bortfall vilket varit ett växande problem med AKU. Bytet har resulterat i att antal sysselsatta bättre fångas upp genom att täckning ökar, vilket är positivt. I synnerhet antal anställda och egenföretagare fångas upp i högre grad. Detta har lett till att sysselsättningen ökat i BAS jämfört med AKU.¹⁰ Detta har bidragit till att sysselsättningen inom framför allt skogsbruket enligt senare NR har stigit jämfört med beräkningar baserade på AKU, vilket är naturligt då skogsbruket kännetecknas av många egenföretagare. Att egenföretagare ingår förklarar också en del av skillnaden mellan FEK och NR, då FEK inte inkluderar exempelvis egenföretagare.

En annan skillnad mellan NR och FEK är hur de beräknar de anställda och sysselsatta. I FEK summeras anställningar till heltidsanställda, vilket inte är fallet i NR. I FEK räknas exempelvis

⁹ För närmare beskrivning av BAS-statistiken se appendix.

¹⁰ [Ny källa höjer arbetskraftsinsatsen i NR \(scb.se\)](#)

två personer som arbetar 50 procent vardera som en anställd medan de i NR räknas som två anställda.

NR är baserad på BAS men det finns en central skillnad mellan dessa två metoder det är att den vanliga BAS statistiken bygger på den arbetsföra befolkningen mellan 15–74 år medan NR bygger på befolkningen mellan 15–89 år. Detta är en förklaring till att sysselsättningen skiljer sig så pass mycket mellan BAS och NR för skogsbruket i tabell 1, då skogsbruket har många äldre personer som är verksamma.

Ytterligare en annan typ av statistik är SCB:s Input-Output data. Detta är data som är mer bearbetad av SCB och i dagsläget finns det bara Input-Output-data fram till 2022. Dessa data fokuserar på värdekedjor och hur mycket produktion och sysselsättning som genereras i olika led i produktionen. I begreppet "anställda" enligt FEK och "sysselsatta" enligt NR i tabell 2 ingår de personer som arbetar på skogsnäringens företag oavsett vad produkten ska användas till. "Totalt sysselsatta" enligt I/O är alla som arbetar i värdekedjan för produktion av i detta fall skogsnäringens produkter som sälj till slutkund. Totalt sysselsatta består dels av de direkt sysselsatta, dels av de indirekt sysselsatta.

De direkt sysselsatta är de personer som arbetar i slutet av produktionskedjan av skogsnäringens produkter, det sista steget i förädlingskedjan innan det går till slutkund (Output). Till exempel ingår de som arbetar med trävaror som säljs till svensk bygghandeln för privatpersoner. De personer som arbetar i produktionen av skogsnäringens produkter som säljs som insatsvara till en annan bransch eller företag räknas alltså inte med. Dessa bokförs som indirekt sysselsatta i den bransch som säljer till slutkund. Ett exempel är skogsindustrins produktion av varor till byggindustrin. I detta fall är alltså de anställda i skogsnäringen indirekt sysselsatta i byggindustrin.

De indirekt sysselsatta är de personer som möjliggör slutproduktionen genom att leverera insatsvaror och insatstjänster till företag i skogsnäringen som står för slutproduktionen (Input). De indirekt sysselsatta är alltså underleverantörer till de i skogsnäringen som säljer slutprodukterna. De indirekt sysselsatta kan exempelvis vara de inom skogsbruket som levererar skogsråvara till trä-, massa- och pappersindustrin. Det kan också vara personer som transporterar skogsnäringens produkter som timmer, trävaror och kartonger. Andra exempel är företag som tillhandahåller kontorstjänster åt skogsnäringen, exempelvis administrativa eller försäljningstjänster. Andra exempel är företag som säljer maskiner, utrustning till maskiner och tillhandahåller underhållstjänster till skogsnäringen. De indirekt sysselsatta arbetar till stor del inom andra branscher än skogsnäringen. En del av de indirekt sysselsatta kommer dock från den egna branschen när företagen levererar insatsvaror till varandra. I appendix görs en mer detaljerad beskrivning av dessa begrepp.

Enligt I/O-statistiken var totalt **137 957** personer sysselsatta med skogsnäringens slutproduktion under 2022 (se tabell 2). Cirka 40 000 av industrins anställda arbetade med produkter som gick direkt till slutkund. Nästan 100 000 personer arbetade i steget innan som underleverantörer. Förutom de direkt anställda i slutproduktionen inom skogsnäringen skapar alltså skogsnäringen ett stort antal jobb bland underleverantörer.

Det finns stora skillnader mellan de olika sektorerna i näringen. Massa- och pappersindustrin sysselsätter nästan åtta gånger fler personer än skogsbruket när hela värdekedjan beaktas (se tabell 2). Enligt NR var det flest sysselsatta inom skogsbruket. Hur många som sysselsätts och vilken av skogsnäringens branscher som sysselsätter flest beror alltså på frågeställningen och därmed vilken statistik som används.

Tabell 2. Sysselsatta enligt FEK (2022) och NR (2022), Input-Output-tabellerna (2022)

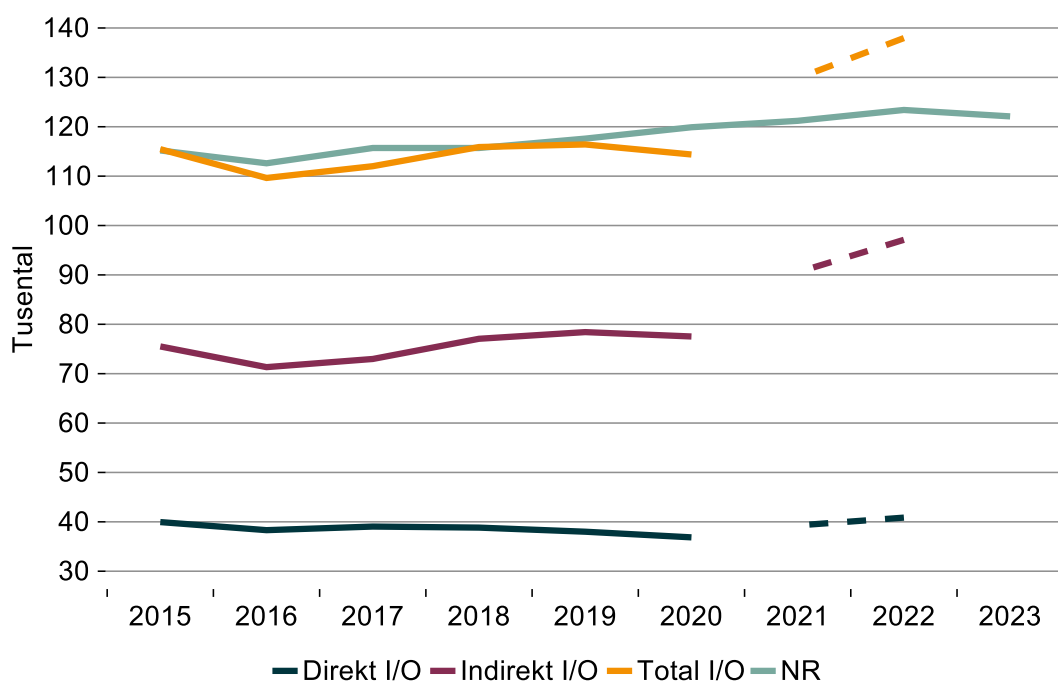
	Anställda (FEK)	Sysselsatta (NR)	Direkt sysselsatta	Indirekt sysselsatta	Totalt sysselsatta	Multiplikator (totalt/direkt)
Skogsbruket	15 481	61 200	5 589	5 135	10 724	1,9
Sågade trävaror	31 926	34 300	14 455	34 613	49 068	3,4
Massa och papper	26 982	27 800	20 806	57 358	78 165	3,8
Summa	74 389	123 300	40 850	97 106	137 957	3,4
Andel av sysselsatta	2,3%	2,3%			2,56%	

Anm. Andel av sysselsatta beräknas utifrån respektive statistikkälla.

Ökad sysselsättning över tid

I figur 1 nedan visas utvecklingen av sysselsättningen över tid. En utmaning med att analysera förändringar mellan år är att beräkningsmetoderna förändrats, vilket beskrevs ovan. I/O-statistiken från 2015 till 2020 är beräknad på NR-data baserat på AKU medan I/O-statistiken för 2021 och 2022 är beräknad med NR-data baserat på BAS. Hoppet 2020 till 2021 mellan äldre I/O-data och ny, beror sannolikt till störst del på övergången till BAS. NR-serien som visas i figur 1 är däremot baserad på BAS för hela perioden.

Figur 1. Antal sysselsatta inom skogsnäringen

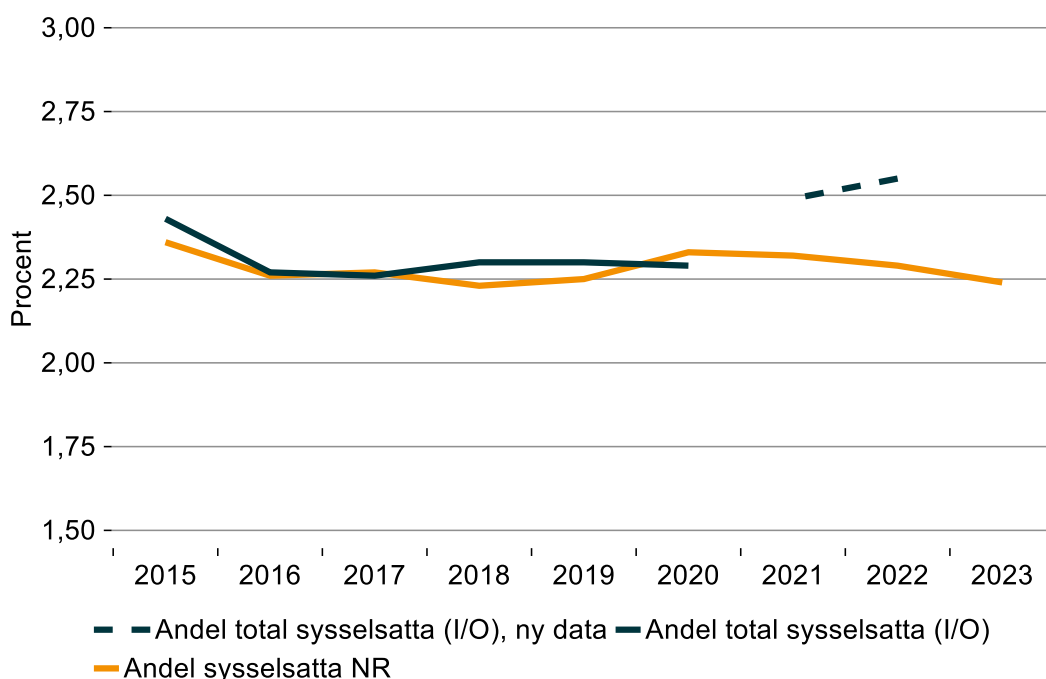
Källa: SCB och Macrobond

Den äldre I/O-statistiken visar ingen direkt ökning i sysselsättningen mellan 2015 och 2020 (se figur 1). Därefter sker det ett hopp mellan 2020 och 2021 från äldre till ny I/O-data. Hoppet beror alltså sannolikt främst på metodskiftet. Ny I/O-data visar därefter en ökning i antalet sysselsatta mellan 2021 och 2022. Denna ökning kan sannolikt kopplas till en gynnsam utveckling i skogsnäringen efter det akuta skedet vid pandemins utbrott. Den ekonomiska politiken var då expansiv och efterfrågan kanaliserades till varor medan konsumtionen av tjänster föll när samhällen stängdes ned. Bland annat ökade hemmafixandet och efterfrågan på byggvaror steg. E-handel gynnades också av ett nedstängningarna och drev på efterfrågan av till exempel kartong.

NR-data finns för hela perioden och enligt den ökade sysselsättningen inom skogsnäringen svagt mellan 2016 och 2022, för att sedan minska något 2023. Nedgången i sysselsättningen 2023 förklaras sannolikt av stigande kostnader, hög inflation och kraftigt höjda räntor under 2022, samt ökad osäkerhet i spåren av bland annat geopolitisk oro vilket påverkade skogsnäringen negativt.

Sysselsatta i skogsnäringen som andel av total sysselsättning i hela ekonomin har utvecklats relativt stabilt sedan 2015 enligt nationalräkenskaperna och andelen var drygt 2,2 procent 2023. Enligt den nya I/O-statistiken, baserad på en ny metod, var andelen 2022 ungefär 2,6 procent, alltså något högre.

Figur 2. Andel sysselsatta inom skogsnäringen av hela ekonomin

Källa: SCB och Macrobond

Multiplikatorn för sysselsättning är hög

När företag eller branscher producerar sin slutprodukt skapas efterfrågan, sysselsättning och produktion även i andra sektorer, eftersom dessa produkter eller tjänster ofta är en insatsvara i annan produktion. Ett mått på hur mycket sysselsättning eller produktion som skapas i andra branscher är sysselsättningsmultiplikatorn.

Multiplikatorn är kvoten mellan totalt sysselsatta och direkt sysselsatta. Denna uppgick 2022 till 3,4 för skogsnäringen. Det betyder att för varje direkt sysselsatt i skogsnäringen skapas indirekt 2,4 fler jobb inom andra företag som levererar till det företaget som står för slutproduktionen. Varje jobb inom skogsnäringen skapar alltså drygt två ytterligare jobb inom andra branscher och inom den egna branschen.

Massa- och pappersindustrins multiplikator är störst av de olika näringarnas multiplikatorer (se tabell 2). Massa- och pappersindustrin har även den högsta multiplikatorn inom hela näringslivet – här sysselsätts alltså flest underleverantörer per direkt sysselsatt. Detta kan bero på att massa- och pappersindustrin använder avancerade, och över tid mer automatiserade, processer med många insatsprodukter och insatstjänster.

Skogsnäringen skapar stort förädlingsvärde

På samma sätt som för sysselsättningen, finns det olika statistik som visar det värde som skapas i olika branscher. Även i detta fall finns det NR-data som visar det "vanliga" förädlingsvärdet i skogsnäringen, liksom I/O-statistik som visar hur stort förädlingsvärde som skapas direkt och indirekt inom skogsnäringen och som därmed kopplar värdena till slutprodukten.

Direkt förädlingsvärde är värdet av de produkter som skapas av skogsnäringen som går direkt till slutkund.

Indirekt förädlingsvärde är värdet på de produkter och insatsvaror som skapas i värdekedjan och uppstår som en följd av efterfrågan på skogsnäringens slutprodukter.

Det totala förädlingsvärdet är summan av det direkta och det indirekta förädlingsvärdet enligt I/O-data. Alltså det värde som skapas i skogsnäringen som går direkt till slutlig efterfrågan samt det indirekta värde som skapas i andra skogsföretag och andra branscher då de levererar insatsvaror respektive tjänster till skogsnäringen.

NR-data finns på helår fram till 2023 och på kvartal fram till tredje kvartalet 2024. Enligt NR uppgick det sammantagna förädlingsvärdet för skogsnäringen 2022 till cirka 125 miljarder kronor och 2023 till cirka 96 miljarder kronor. Störst värde skapades i massa- och pappersindustrin.

Tabell 3. Förädlingsvärde (FV) enligt Input-Output-tabellerna (2022) och NR, miljarder kronor

	Direkt FV (I/O)	Indirekt FV (I/O)	Totalt FV (I/O)	Multiplikator	FV 2022 (NR)	FV 2023 (NR)
Skogsbruket	1,9	3,7	5,6	3,0	20,7	24,4
Sågade trävaror	17,7	27,2	44,8	2,5	42	29,2
Massa och papper	46,5	52,2	98,7	2,1	62,1	42,3
Summa	66,1	83,1	149,1	2,3	124,8	95,9
Andel av totalt FV			2,9%		2,4%	1,7%

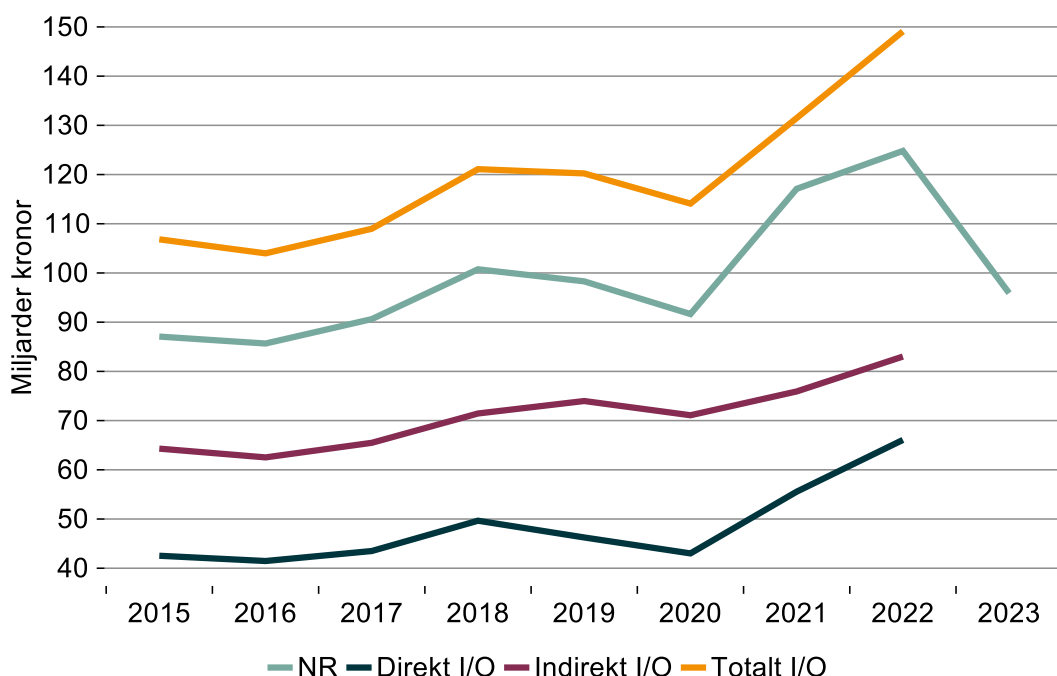
Enligt I/O-data uppgick det totala förädlingsvärdet till nästan 150 miljarder kronor 2022. Även enligt denna statistik kommer det största värdet från massa- och pappersindustrin. Liksom i fallet med sysselsättningen är värdet i skogsbruket betydligt lägre i I/O-data jämfört med i NR-data. Det beror på att skogsbruket i stor utsträckning är en underleverantör till andra delar av ekonomin och då främst till skogsindustrin. Värdet av skogsbruket hamnar i senare led, då det skogsbruket producerar oftast inte är en slutprodukt.

Utvecklingen över tid visas nedan i figur 3. Enligt I/O-data ökade det totala förädlingsvärdet inom skogsnäringen från strax över cirka 105 miljarder kronor 2015 till cirka 150 miljarder kronor 2022. Detta innebär en ökning på 45 miljarder kronor och 40 procent sammantaget eller 5 procent per år. I hela näringslivet var uppgången i totalt förädlingsvärde enligt I/O sammantaget cirka 5 procent per år, alltså samma utveckling som i skogsnäringen.

Enligt både NR och I/O ökade framför allt förädlingsvärdet kraftigt mellan 2020 och 2022 (35 respektive 30 procent). Enligt NR blev det sedan en nedgång mellan 2022 och 2023 med närmare 30 miljarder kronor.

Drivkrafterna är som redan beskrivits först ett ökat hemmafokus under pandemin, kombinerat med en expansiv politik med låga räntor både i Sverige och i andra länder, och en allt svagare kronkurs vilket gynnade skogsnäringen. När kostnaderna steg, inflationen tog fart och räntorna chockhöjdes, slog det hårt mot skogsnäringen på samma sätt som för byggindustrin som efterfrågar industrins produkter.

Figur 3. Förädlingsvärde inom skogsnäringen, löpande priser

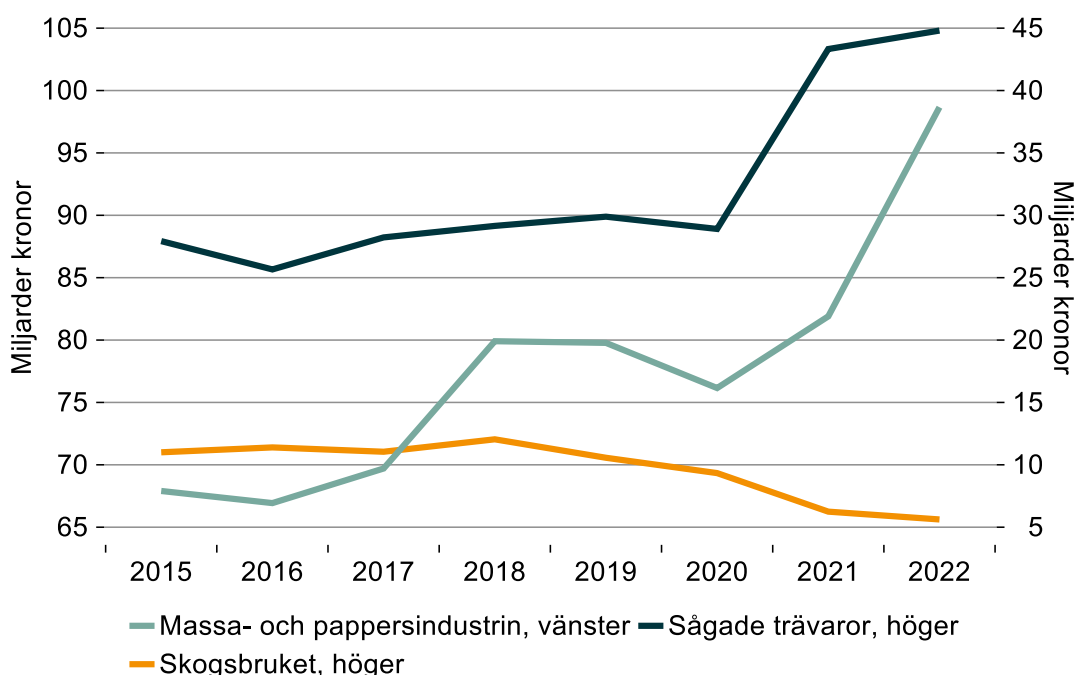

Källa: SCB och Macrobond

Störst förädlingsvärde skapas alltså i massa- och pappersindustrin även enligt I/O-data (se tabell 3). Totalt uppgick förädlingsvärdet till närmare 100 miljarder kronor inom massa- och pappersindustrin år 2022. Detta är en ökning med cirka 5,8 procent per år mellan 2015–2022.

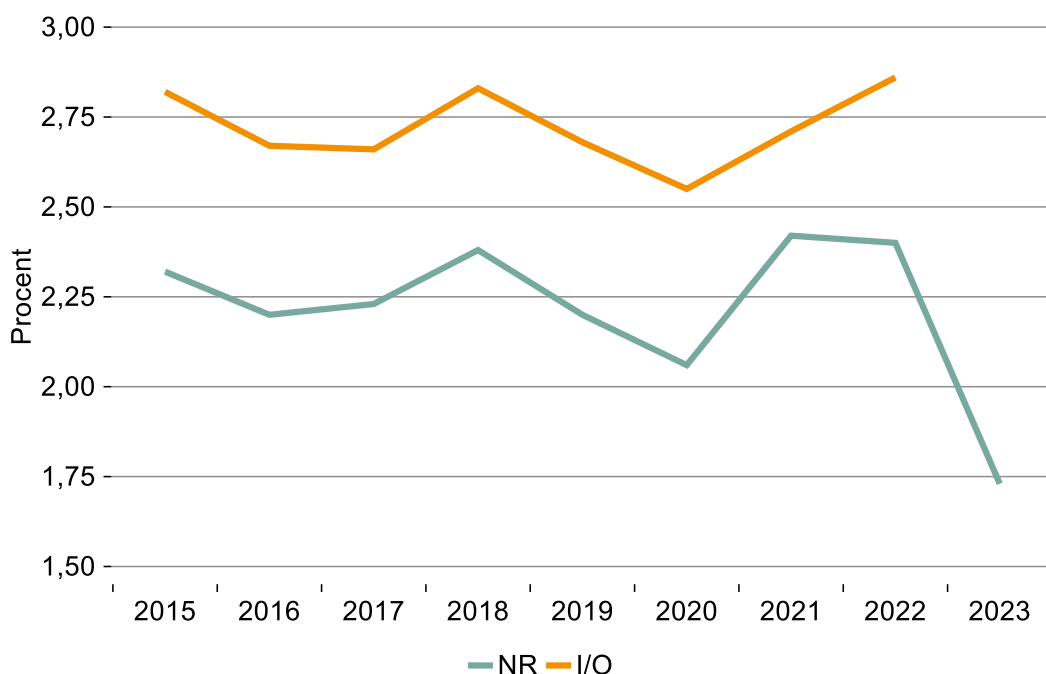
Under samma period minskade skogsbrukets förädlingsvärde med 8,2 procent per år. Motsvarande siffra för sågverksindustrin är en ökning med 8,3 procent per år.

Figur 4. Totalt förädlingsvärde (direkt + indirekt) i skogsnäringens delbranscher, I/O, löpande priser

Källa: SCB och Macrobond

Figur 5. Andel förädlingsvärde inom skogsnäringen av hela ekonomin, löpande priser

Källa: SCB och Macrobond

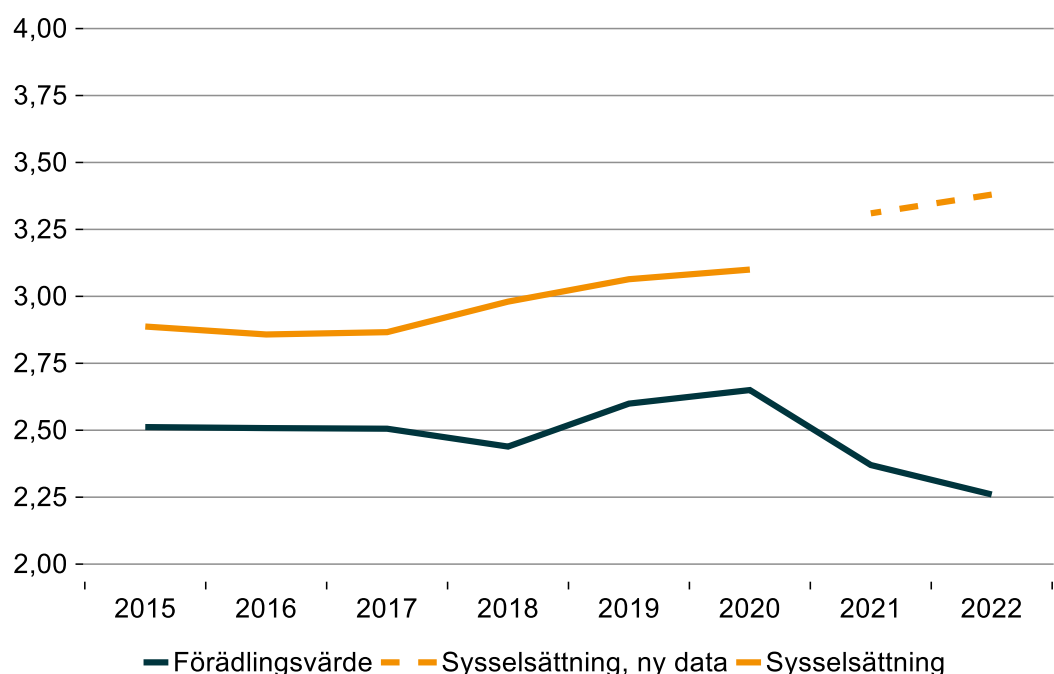
Näringsens totala förädlingsvärde enligt I/O-data utgjorde sammantaget ungefär 2,9 procent av totalt svenskt förädlingsvärde under 2022 (se tabell 3 och figur 5). Beräknat enligt NR var

skogsnäringens andel av ekonomins totala förädlingsvärde 2,4 procent 2022 och 1,7 procent 2023. Jämfört med 2015 har skogsnäringens andel av förädlingsvärdet enligt både I/O och NR legat relativt stabilt med små fluktuationer fram till 2022. Som figur 5 illustrerar ses dock en tydlig nedgång i förädlingsvärdets andel 2023 enligt NR. Detta tyder på att skogsnäringen påverkades relativt hårt av ökade kostnader, stigande räntor och svag ekonomisk utveckling.

Multiplikator för förädlingsvärde

Multiplikatorn för förädlingsvärdet är, liksom för sysselsättningen, kvoten mellan det totala och direkta värdet – i detta fall är värdet produktionen. Multiplikatorn uppgick 2022 till 2,3 för skogsnäringen (se tabell 3 och figur 6). Detta betyder att för varje krona förädlingsvärde som skapas direkt inom skogsnäringen skapas indirekt 1,3 kronor inom andra branscher knutna till skogsnäringen, eller inom den egna branschen. Till skillnad från sysselsättningen är det skogsbruket som har den högsta multiplikatorn på 2,9 när det kommer till förädlingsvärdet. Förädlingsvärdets multiplikatorn föll mellan 2021 och 2022.

Figur 6. Multiplikatorer för skogsnäringen, I/O

Källa: SCB och Macrobond

Skogsnäringens export är stor

För en liten, öppen ekonomi som Sverige, är värdet av export extra viktigt. Det är bland annat exporten som betalar för landets import. Var produktion sker i världen beror vid fri handel på länders komparativa fördelar – länder specialiserar sig på att producera de varor och tjänster som man är effektivast på att producera. De varor som ett land inte producerar på ett effektivt sätt är bättre att importera. Det som avgör vad som är effektivt är relativpriset och de relativa produktionskostnaderna mellan länder.

Sverige har jämförelsevis mycket skog, 70 procent av Sveriges yta består av skog och bara 3 procent är bebyggt. Tillgången till skogsråvara innebär att det är lönsamt för Sverige att specialisera sin produktion på varor från skogen, och gör Sverige konkurrenskraftigt jämför

med andra länder. Andra länder kan använda sina resurser för att producera det som de är relativt kostnadseffektiva på. Inkomsterna från skogsnäringens export kan användas för att betala importen av varor och tjänster som är relativt dyrt för Sverige att producera på egen hand.

Skogsnäringen, och speciellt skogsindustrin, är en mycket exportinriktad bransch. Under 2023 exporterade skogsnäringen varor till ett bruttovärde av drygt 185 miljarder kronor, motsvarande nio procent av total svensk varuexport samma år (se tabell 4 och figur 7). Detta är en ökning med 54,7 miljarder kronor sedan 2008.

Tabell 4. Skogsnäringens export, miljarder (andel av total export inom parentes) [andel av total varuexport]

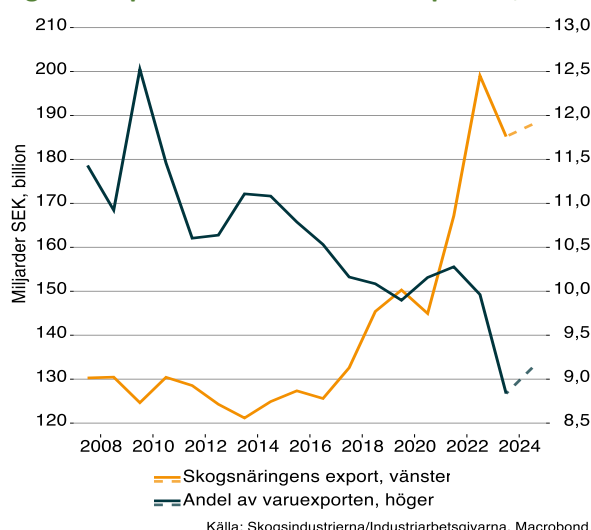
	2021	2022	2023
I/O totalt förädlingsvärde	119 (8,3)	133 (8,2)	
I/O direkt förädlingsvärde	50,3	59,6	
I/O indirekt förädlingsvärde	68,3	73,7	
SCB exportdata, bruttovärde	167 (6,9) [10,2]	199 (6,7) [10,0]	185 (5,8) [8,8]
SCB exportdata, nettoexport	122	139	131

Anm; I I/O-statistiken används förädlingsvärdet vilket betyder att insatsvarorna räknas bort. Bruttovärdet utgår istället från produktionsvärdet – alltså är värdet på slutprodukten, utan att räkna bort värdet från insatsvarorna. Nettoexporten är definierad som export minus import.

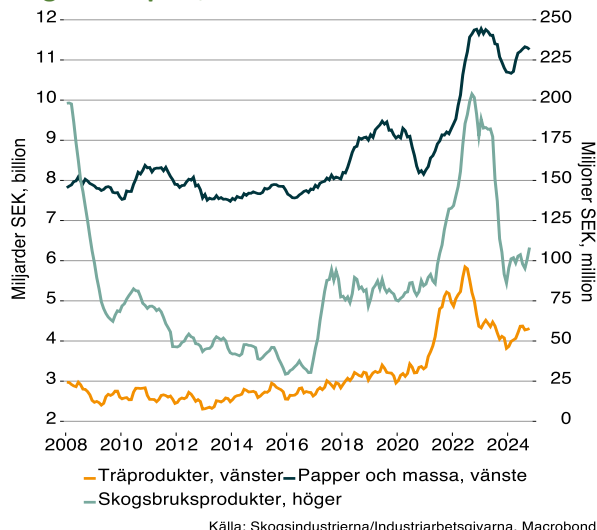
Nettoexporten, det vill säga exporten minus importen, var under samma period 131 miljarder kronor jämfört med 139 miljarder kronor 2022. Ett sådant stort överskott är sannolikt ett resultat av att Sverige under lång tid har haft en god tillgång till träråvara, vilken framgångsrikt har förädlats i skogsindustrin. Skogsnäringens nettoexport är stark i jämförelse med nettoexporten i andra branscher.

Massa- och pappersindustrin står för det största exportvärdet (se figur 8). Trävaruindustrins och framför allt skogsbrukets exportvärde är betydligt lägre. Utvecklingen under senare år är däremot likartad. Skogsnäringens export steg kraftigt efter pandemin och fram till hösten 2022, för att därefter gå tillbaka när räntorna började stiga och konjunkturen försämrades.

Figur 7. Export och andel av varuexporten, år

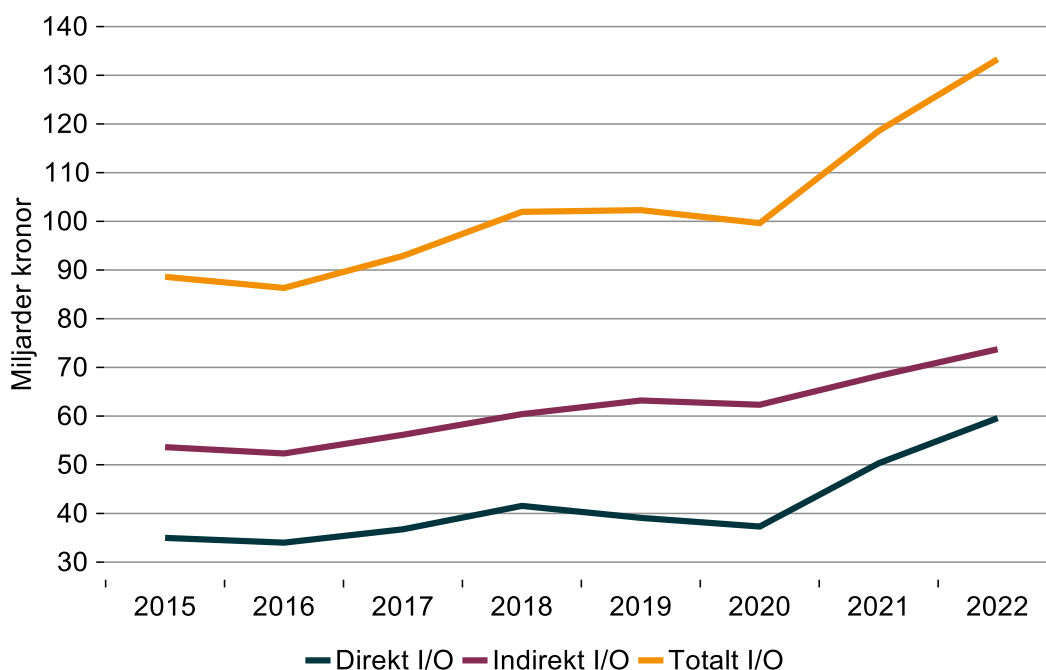

Figur 8. Export, månad

Även när det gäller exporten finns I/O-statistik. Exporten i I/O tabellerna skiljer sig från den vanliga exportstatistiken hos SCB genom att den visar hur mycket av förädlingsvärdet som exporteras, istället för det totala bruttovärdet av exporten.¹¹ Poängen är alltså att visa vilket värde som skapas i industrin genom att ta bort kostnaderna för insatsvarorna som använts i produktionen. Dessutom anges det direkta och indirekta värdet precis som för förädlingsvärdet och sysselsättningen, alltså det exportvärde som skapas i skogsföretaget i sig och det exportvärde som skapas indirekt i andra skogsföretag och andra branscher då de levererar till ett skogsföretag som producerar för export.

Figur 9. Skogsnäringens förädlingsvärde som exporteras enligt I/O

Källa: SCB och Macrobond

Enligt I/O-statistiken exporterades varor till ett förädlingsvärde på knappt 133 miljarder kronor under 2022 (se figur 9).¹² Utifrån I/O-data kan man beräkna hur stor andel av det värde som skapas i en bransch som exporteras. Under 2022 gick 90 procent av det totala förädlingsvärdet på export. Mätt i volym exporteras cirka 80 procent av produktionen. Detta visar att skogsnäringen är en exportintensiv bransch och beroende av omvärldens efterfrågan.

Skogsindustriernas egen statistik

Statistiken ovan visade utvecklingen av exportens värde mätt i kronor. Skogsindustrierna samlar därutöver in siffror på exporten uttryckt i volymer. För trävaror är volymen mätt i kubikmeter och för papper och massa är enheten ton. Denna statistik visar att exporten av

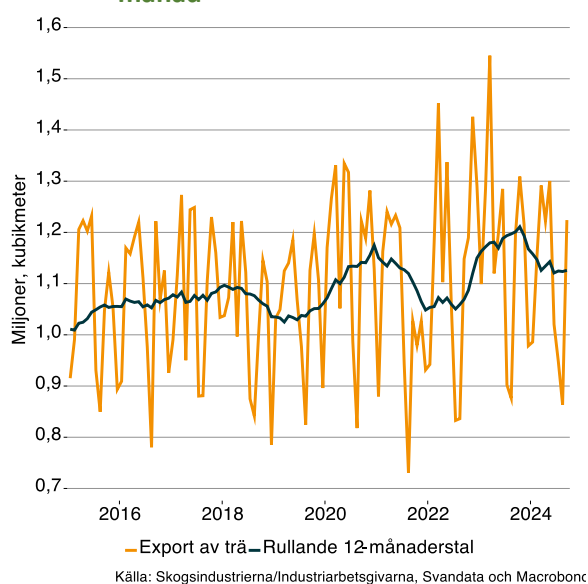
¹¹ Förädlingsvärdet räknas fram genom att räkna bort värdet av insatsvaror och insattjänster från bruttovärdet.

¹² Här ingår export av slutprodukt, exempelvis trävaror till byggvaruhus. Och export av insatsvaror till byggindustrin i andra länder. Förädlingsvärde (FV) av insatsvaror från skogsnäringen till svensk byggindustrin ingår däremot inte i skogsindustrins FV för slutlig användning. Värdet på insatsvaror från skogsnäringen ingår istället i byggindustrins indirekta FV.

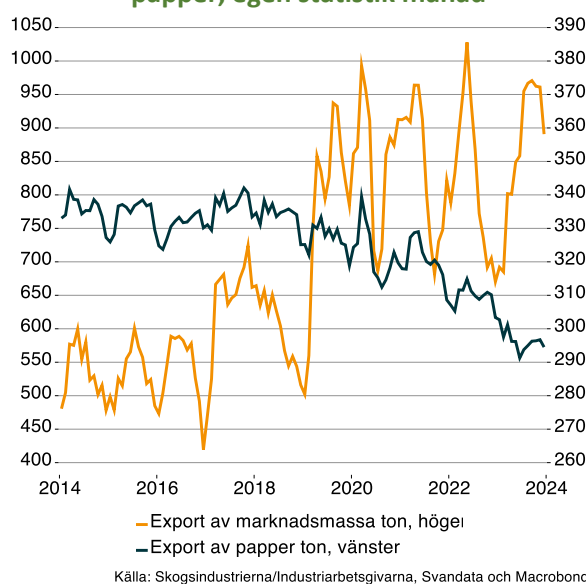
sågade trävaror ökade mellan 2014 och 2024 med cirka 10 procent (se figur 10). Exportvärdet har alltså inte enbart ökat på grund av att priserna på trävaror har stigit, utan även eftersom mängden trävaror som exporteras har ökat.

Även exporten av marknads massa mätt i ton har ökat under perioden med 19 procent till 2022 och 24 procent till 2023. Däremot har den totala exportvolymen av papper minskat med -17 procent till 2022 och -25 procent till 2023. Fallet beror bland annat på att tidningar i allt mindre utsträckning läses i pappersform, vilket leder till att efterfrågan på tidningspapper minskar. Samtidigt har efterfrågan på andra, högre värderade produkter ökat, såsom förpackningspapper.

Figur 10. Export sågade trävaror, egen statistik månad

Figur 11. Export av massa och papper, egen statistik månad

Skogsnäringen viktig ur ett regionalt perspektiv

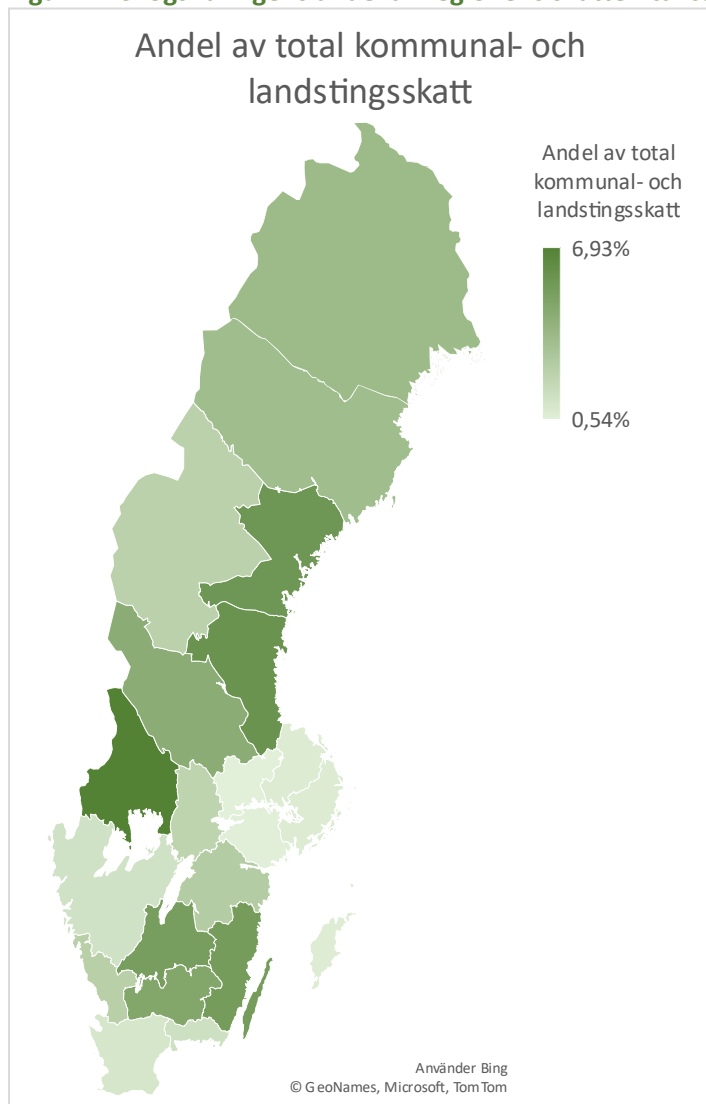
Skogsnäringen är en industri som representeras över hela Sverige, och skapar arbetstillfällen även utanför storstäderna. För att analysera en branschs regionala betydelse är det intressant att titta på hur stor del av en regions totala förädlingsvärde som en bransch bidrar med. Det är även viktigt att analysera hur mycket skatteintäkter som anställda inom branschen bidrar med, då dessa intäkter bland annat kan väntas bidra till att finansiera offentliga tjänster inom kommunen och regionen. Nedan följer en analys på regional nivå för att visa skogsnäringens bidrag till välfärden runtom i landet.¹³

Resultatet vad gäller andelen av sysselsättningen och beräknat bidrag till skatteintäkterna i de olika regionerna visas i Sverigekartorna nedan och i tabell 5 visas även bland annat andelen av förädlingsvärdet. Det är tydligt att skogsnäringens betydelse varierar mellan olika regioner. Regionen där skogsindustrin bidrar med störst andel förädlingsvärde är Värmland och Västernorrland, där cirka tolv procent av regionens totala förädlingsvärde tillskrivs

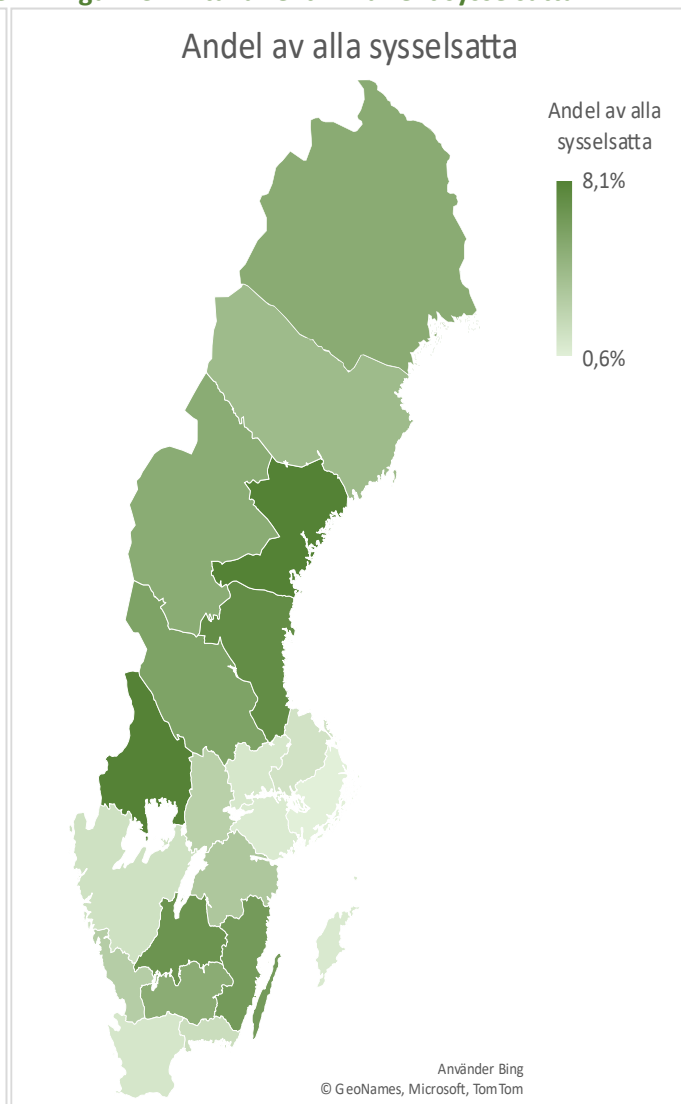
¹³ I appendix redogörs för vilken statistik som används i beräkningarna. Multiplikatorerna som används i beräkningarna är på riksnivå eftersom I/O-statistiken inte finns indelad regionalt. Vi har därför utgått från antagandet att multiplikatorerna på regional nivå är samma som på nationell nivå.

skogsnäringen (se figur 12 och tabell 5). Det är även i dessa regioner där skogsnäringen har störst andel sysselsatta. Cirka åtta procent av de sysselsatta i Värmland och Västernorrland jobbar inom skogsnäringen. Mätt i antal sysselsatta toppar dock Västra Götaland listan med 14 850 sysselsatta. Att andelen sysselsatta inom skogsnäringen trots det endast uppgår till en procent här, beror på att regionen har totalt sett fler sysselsatta. Dessa är fokuserade på kunskapsintensiva tjänster, handel och annan industri¹⁴. I antal kommer Jönköping på andra plats med 12 943 sysselsatta. På tredjeplats kommer Värmland där 11 175 personer är sysselsatta med skogsnäringens produkter.

Figur 12. Skogsnäringens andel av regionens skatteintäkter

Figur 13. Antal direkt + indirekt sysselsatta

Resultaten visar vidare att de fyra regionerna Värmland, Gävleborg, Västernorrland och Kalmar är mest beroende av skogsnäringen för finansiering av sin välfärd. De sysselsatta inom skogsnäringen står i dessa regioner för cirka fem till sju procent av regionernas totala skatteintäkter varje år.

¹⁴ [Flest nya jobb skapas inne i centrala Göteborg | Business Region Göteborg \(businessregiongoteborg.se\)](https://businessregiongoteborg.se/)

Om dessa skatteintäkter sedan används för att finansiera offentliga tjänster inom kommunen och regionen kan ytterligare personer sysselsättas utifrån skogsnäringens verksamhet. Värmland är den region där flest personer i offentlig verksamhet skulle kunna finansieras, eller finansieras, med skatteintäkter från sysselsatta kopplade till skogsnäringen. Där motsvarar skatteintäkterna från skogsnäringen 2 480 jobb för offentliganställda. Utöver de jobb som skogsnäringen redan direkt och indirekt skapar finns alltså utrymme att generera ytterligare cirka 2 500 arbetstillfällen inom offentlig sektor.

För riket som helhet står skogsnäringen för drygt två procent av alla skatteintäkter från inkomst. Om alla skatteintäkter används till att anställa personer inom offentlig sektor motsvarar det 29 179 tjänster. Skogsnäringen möjliggör alltså ekonomiskt till ytterligare cirka 30 000 jobb, utöver de cirka 140 000 personer som redan idag sysselsätts av näringen.

Tabell 5. Skogsnäringens totalt sysselsatta enligt I/O-statistiken bidrog 2022 till:

Region	Andel av regionens totala förädlingsvärde	Andel av alla sysselsatta	Direkt och indirekt sysselsatta i skogsnäringen	Andel av total kommunal- och landstingsskatt	Motsvarande antal offentligt sysselsatta
Västernorrland	12,1%	8,1%	9616	5,7%	1938
Värmland	12,0%	8,1%	11 175	6,9%	2480
Kalmar	9,5%	6,4%	7669	5,4%	1702
Dalarna	7,1%	5,9%	8185	4,4%	1661
Gävleborg	7,1%	7,3%	10 030	5,9%	2235
Norrbotten	5,7%	5,3%	6648	3,6%	1313
Jönköping	4,9%	6,9%	12 943	5,3%	2527
Västerbotten	4,7%	4,2%	5933	3,5%	1316
Kronoberg	3,9%	5,2%	5265	4,8%	1212
Halland	3,8%	3,0%	5139	2,4%	1088
Jämtland	3,8%	5,2%	3567	2,3%	395
Blekinge	3,7%	1,9%	1409	1,5%	305
Örebro	3,0%	2,8%	4174	2,2%	846
Östergötland	2,9%	3,4%	7815	2,6%	1572
Västra Götaland	1,6%	1,6%	14 850	1,3%	3093
Västmanland	1,2%	1,2%	1669	0,5%	193
Södermanland	1,1%	1,0%	1424	0,5%	200
Uppsala	1,0%	1,5%	3079	0,8%	442
Skåne	1,0%	1,3%	8948	1,1%	1894
Gotland	0,9%	1,1%	321	0,8%	53
Stockholm	0,4%	0,6%	8099	0,8%	2714
Riket	2,5%	2,6%	137 957	2,1%	29 179

Appendix

Statistikkällor

Beräkningar är gjorda med statistik från SCB, Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt Industriarbetsgivarnas interna lönestatistik.

- Statistik från SCB: Input-Output-data, anställda (FEK), sysselsatta (NR), befolkningens arbetsmarknadsstatistik (BAS), skattesatser, medellön kommuner och regioner, skatteintäkter kommuner och regioner, bruttoregionprodukt (NR), samt export- och importdata.

- SKR: anställda i kommuner och regioner.

- Inkomst- och taxeringsregistret (IoT): samlad löneinkomst från alla löntagare som var anställda inom SNI A02, C16 eller C17 i september 2022.

Eftersom NR-statistiken inte finns uppdelad regionalt används istället sysselsättningsstatistik från BAS och FEK samt förädlingsvärde enligt företagens ekonomi.

Beskrivning av BAS

BAS beskriver befolkningen utifrån sex olika arbetsmarknadsstatusar där individen antingen kan vara sysselsatt, arbetslös, studerande, pensionär, sjuk eller övrig för den folkbokförda befolkningen mellan 15 och 74 år. Dessa statusar kan aggregeras till två kategorier, att individen antingen tillhör arbetskraften eller ej i arbetskraften. Arbetskraften utgörs av statusen sysselsatt och arbetslös medan ej i arbetskraften utgörs av studerande, pensionär, sjuk eller övrig. Denna indelning är hierarkisk vilket innebär att individen bara kan tillhöra en kategori. Data bygger på administrativa data från olika myndigheter som samlats in via Skatteverket sedan 2019 från arbetsgivardeklarationer på individnivå (AGI).

Skogsnäringen

Skogsnäringen är definierad som företag i huvudgrupperna A02, C16 och C17 enligt svensk näringsgrensindelning (SNI) 2007.

SNI A02 **Skogsbruk**, det vill säga "Skogsförvaltning och skogsskötsel", "Drivning", "Insamling av annat växande skogsmaterial än trä" samt "Service till skogsbruk"

SNI C16 **Tillverkning av trä och varor av trä**, kork, halm, rotting och dylikt, inklusive "Sågning och hyvling av trä", "Tillverkning av varor av trä", "Tillverkning av sammansatta parkettgolv", "Tillverkning av andra byggnads- och inredningssnickerier", "Monteringsfärdiga trähus", "Träförpackningstillverkning"

SNI C17 **Pappers och pappersvarutillverkning**, det vill säga "Massa-, pappers- och papptillverkning", "Tillverkning av pappers- och pappvaror"

Sysselsatta, I/O och multiplikatorer

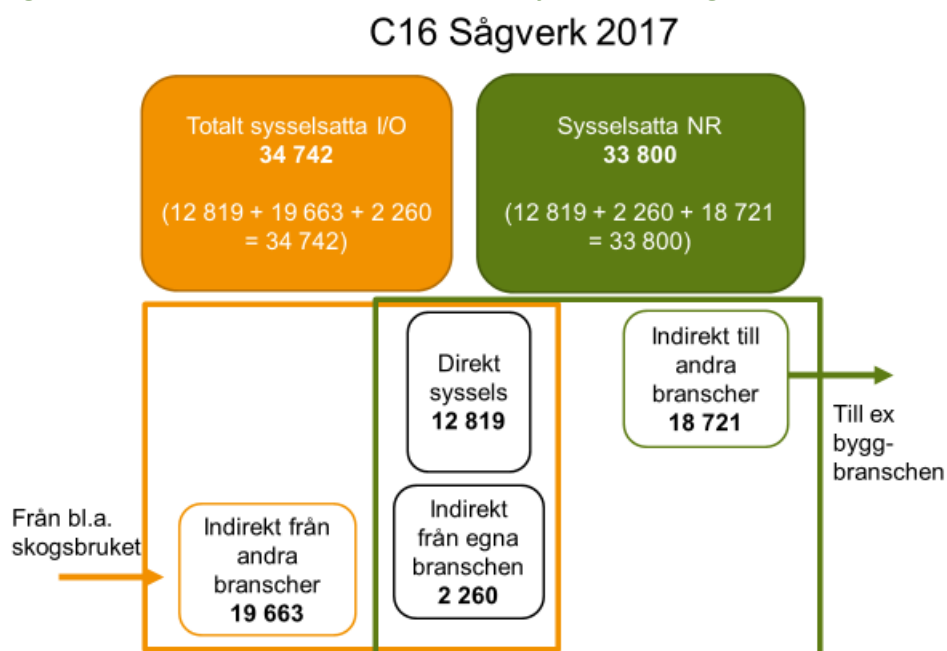
Begreppet sysselsatta skiljer sig från anställda. I analysen har totalt antalet sysselsatta tagits fram med hjälp av SCB:s så kallade Input/Outputanalys (I/O), vilken baseras på SCB:s årliga enkät till företagen; Företagens ekonomi samt Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS). Administrativa data från BAS möjliggör en mer utförlig beskrivning av företagens ekonomi och den sysselsättning de skapar än övrig offentlig ekonomisk statistik. Eftersom statistiken bygger på arbetsgivardeklarationer har det, jämfört med tidigare resultat i bättre täckning där fler personer, i synnerhet egenföretagare, har fångats upp.

Begreppet anställning underskattar branschens betydelse för sysselsättningen i hela ekonomin då fler av de sysselsatta inom sektorn inte är anställda av det producerande företaget, utan är underleverantörer, anställda inom bemanningsföretag eller konsulter etc. Utvecklingen kan delvis kopplas till att strukturen i olika industrisektorer har förändrats, där fler tjänster som tidigare funnits in-house köps in från både externa och/eller koncerninterna företag.

För att skilja på sysselsatta enligt I/O och "vanligt" sysselsatta enligt NR används i rapporten begreppet totalt sysselsatta för att beskriva direkt och indirekt sysselsatta enligt I/O. Sysselsatta används för att beskriva sysselsatta enligt definitionen i NR.

I/O-beräkningarna görs endast på nationell nivå varför en omräkning till regional och lokal nivå har gjorts med antagandet att förhållandet mellan anställda i skogsnäringen och sysselsatta är samma på regional och kommunal nivå som på nationell nivå. Den multiplikator som använts för omräkning från anställda till sysselsatta är därför 1,9, vilket är samma som på nationell nivå.

Figur 14. Illustration av sambandet mellan sysselsatta enligt I/O och NR

För att sågverken i vårt exempel ovan ska producera sin vara är de beroende av branscher som finns "uppströms"¹⁵ i näringskedjan, dessa branscher i exempel ovan är bland annat skogsbruket. Branscherna uppströms i näringskedjan producerar exempelvis råvaror, insatsvaror, transporttjänster, industrinära tjänster med mera. Dessa underleverantörer förser sågverken med nödvändiga tjänster för att sågverken ska klara av att producera sin vara. Därmed uppkommer en indirekt sysselsättning i andra branscher. Den totala sysselsättningen enligt I/O för en bransch, i detta fall sågverken, baseras på deras egen direkta sysselsättning plus den indirekta sysselsättningen i övriga branscher.

¹⁵ Se Teknikföretagens rapport s.7 för närmare beskrivning av flödesschemat hjärtat-i-svensk-ekonomi---industrins-betydelse-och-villkor-vastra-gotalands-lan.pdf

Personer som är sysselsatta "nedströms" i värdekedjan ingår dock inte i beräkningarna. Hit hör personer i tjänsteföretag såsom ortens pizzeria, dagligvaruaffär med mera. Dessa arbetstillfällen är dock i praktiken – särskilt på orter med en stor andel sysselsatta i skogsnäringen – i stor utsträckning beroende av näringslivet på orten.

Andel av total kommunal- och landstingsskatt

För att beräkna skogsnäringens skattebidrag har individuell lönestatistik från inkomst- och taxeringsregistret multiplicerats med den genomsnittliga kommunalskatten i respektive region. Regionens totala skatteintäkter är hämtade från SCB. För att översätta skatteintäkterna till antalet offentligt finansierade tjänster, har genomsnittlig lönekostnad för en regionsanställd person i offentlig sektor använts.

Andel av regionens totala förädlingsvärde

Skogsnäringens bidrag till BRP är också framräknat med hjälp av I/O enligt samma princip som för sysselsättning. BRP motsvarar värdet av produktionen minus värdet av insatsvarorna.

Övriga antaganden

Alla direkt och indirekt sysselsatta behöver inte nödvändigtvis vara boende i den aktuella regionen och betalar därmed inte skatt där. Överlag kan det dock antas att denna effekt jämnar ut sig mellan regioner, en del pendlar ut medan andra pendlar in.

Skatteintäkterna från sysselsatta inom skogsnäringen jämförs med regionens kostnader, inklusive skatter och sociala avgifter, för offentliganställda.

Beräkning av andelen sysselsatta är kvoten mellan anställda från FEK:en med BAS sysselsättning i respektive län. I den regionala analysen baseras inte sysselsättningsstatistiken på NR-data, vilket den tidigare har gjort i övriga kapitlet gällande I/O data. Skatteintäkterna från respektive län är beräknad som en kvot mellan skatteintäkterna som de sysselsatta genererar i skogsnäringen med skatteintäkterna från regionerna.

Skogsnäringens betydelse för välfärden är framtagen av Industriarbetsgivarna och Skogsindustrierna, författad av Kerstin Hallsten, chefekonom och Brenden Grath, ekonom. Rapporten utgör en del av en serie rapporter om basindustrins betydelse för det svenska samhället.

Industriarbetsgivarna är arbetsgivarorganisationen för stål-, metall-, gruv-, massa-, pappers-, sågverks-, byggnadsämnes- och buteljglasindustri samt svetsmekanisk industri. Industriarbetsgivarna företräder drygt 1 000 medlemsföretag med cirka 90 000 anställda.

Skogsindustrierna är organisationen för företag som förädlar trä till fossilfria och förnybara material och produkter. I verksamheten ingår Svenskt Trä och sekretariatet för BioInnovation.